

χόμενον τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα ἐξάρωσι τὰς διδασκαλίας τῶν. Ἐδραν ἢ αἵρεσις αὕτη ἔχει τὴν Νέαν Ἰορκὴν καὶ τὸ Μπρονκλιν τῆς Ἀμερικῆς. Κατορθῶναι δὲ ἐν Ἀμερικῇ γὰρ ἔχει περίπου 120.000 ὁπαδούς, ὅπως εἴπομεν ἕνεκα τῆς πανσπερμίας τῶν διαφόρων ἐθνῶν τὰ ὅποια ἐκεῖ ὑπάρχουσι καὶ ἕνεκα τῆς ἀμαθείας τῶν ἐργατῶν. Ἐπιτυχῶς προσελκυσαν καὶ μερικοὺς ἐκεῖ μετανάστῃς Ἑλληνας τοὺς ὁποίους καὶ ἐξαπέστειλαν ὡς προπαγανδιστὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης δὲν δύνανται γὰρ εὐδοκίμησιν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀρτιωτέραν μόρφωσιν τῶν κατωτέρων λαϊκῶν τάξεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῆς καταδειξίως ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τοῦ σφαλικοῦ τῆς γνώμης τῶν. Ἐσχον δὲ ἐκάστοτε διαφόρους διδασκάλους. Ἄλλ' ἐκεῖνος ὅστις θεωρεῖται ὡς ὄργανον τοῦ Θεοῦ πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος εἶναι ὁ Πάστωρ Ρῶσσελ. (Δόγος Φωσφόρος Ἰανουάριος 1923 σελ. 23). Ἱστορίαν περὶ παρουσιαστικῶν διαφωτιστικῶν ἐν τῇ νεωτέρᾳ αὐτῶν ἐκδηλώσει ἐγγράφην ὁ κ. Μικκαριώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (Καινὴ διδαχὴ Μάρτιος 1920 σελ. 168—169.) καὶ ἡ Ἀνάπλασις 4 Μαρτίου 1922. Μικρὰν δέ, ἀλλ' ἐπιβοηθῆ ἀπολογητικὴν μελέτην ἐγγράφην ἡ Ἐκκλησία ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 538, 541 φύλλοις 1922. Τοιαύτῃ δὲ ἐν συντόμῳ εἶναι ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν ἐξέλιξις.

Β. ΔΙΑΤΥΠΩΣΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΩΝ

Α' Χριστολογία

1. Ἡ ἐν χρόνῳ γέννησις τοῦ Χριστοῦ: Νῦν δὲ ἐρχόμεθα γὰρ διατυπώσωμεν τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν καὶ πρῶτον θὰ ἐκθεσωμεν πῶς ἐκλαμβάνουσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι αἰώνιος, ἀλλ' ἦτο καιρὸς, ὅτε δὲν ὑπῆρχε. Τοῦτο ὑπενομιλεῖ τὴν κακοδοξίαν τοῦ Ἀρείου, οὗτινος ἡ διδασκαλία καταδικάσθη ἐν τῇ Ἀ' Οἰκουμένικῃ Συνόδῳ τὸ 325. Ἦτο λέγουσι «πνευματικὴ τις δύναμις» ἢ «ὑπερτέρα ἔκφανσις τῆς δημιουργίας». Ἡ μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου καταλλαγὴ κεφ Γ'. Ἦτο διαγγελὸς τοῦ Θεοῦ ὡς ὁ Φίλων ὁ Ἰουδαῖος ἐκλαμβάνει. (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 162.). Καὶ συλλογίζονται ὡς ἐξῆς. «Δὲν ἦτο Θεός, διότι ἂν ἦτο Θεὸς δὲν θὰ ἠδύνατο γ' ἀποθάνῃ. Ὁ Χριστὸς, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα κτίσματα ἐδημιουργήθη ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ ἄμεσον δημιούργημα, τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι τὰ ἔμμεσα διότι διὰ τοῦ Χριστοῦ δημιουργοῦνται (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 163.) «διαφέρει δὲ κατὰ τοῦτο, ὅτι πρῶτος αὐτὸς ἐδημιουργήθη καὶ ἐχαρίσθη εἰς αὐτὸν ζωὴ ὑπερτέρα πάσης ἄλλης ὄντοῦτος καὶ φύσεως, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ, ἣν αὐτὸς μόνος κατέχει». (Δόγ. Φωσφ. μηνὸς Ἰαν. 1923 σ. 20γ.) Ἐπίσης ὁ Κύριος δὲν ἦτο Θεάνθρωπος συνενῶν ἐν αὐτῷ δύο φύσεις. τὴν τε θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ μετέστη ἐκ τῆς πνευματικῆς ἀγγελικῆς φύσεως, ἐκ τῆς ἀνωτέρας, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην τὴν κατωτέραν. Γεννάται δὲ τότε τὸ ἐρώτημα, πῶς ὀνομάζεται υἱὸς μονογενῆς. Καὶ αὐτοῦ δὲν δυσκολεύονται γὰρ ἀπαντήσασιν, ἐτι διετήρησεν τὸν τίτλον αὐτὸν (Δόγ. Φωσ. Ἰαν. 1923 σελ. 20 γ' καὶ 21 ἀ. προδ.) Τὴν δὲ λέξιν

Θεός, ἦτις ὑπὸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἀποδίδεται εἰς τὸν Χριστόν ἐρμηνεύουσι διὰ τῆς λέξεως παρὰ πᾶσαν ἐρμηνευτικὴν κριτικὴν «ἰσχυρός» (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 28).

Ὁ Χριστὸς Ἐνθόφυχος. Δὲν διατάσσεται δὲ γὰρ εἰπωσιν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦτο Ἐνθόφυχος, ὡς καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, (41α καὶ 42β'), ἢ ὑπαρξίς του δὲν ἐτεροματίσθη ἐν τῷ ὕψατῳ καὶ ἔπαυσε γὰρ ὑπάρχει υἱὸς μονογενῆς, (Δόγ. αὐτ. θ. 21α). Τότε πῶς ἀνέστη; Ἡ ἀνάστασις ἀποκρίνεται εἶναι ἔργον τοῦ Ἰεχωβά καὶ εἶναι ἀναδημιουργία. (Αὐτοθ. σελ. 21α). «Τὸ σῶμα τὸ ὅποιον ἔλαβε μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶναι ἕτερον, τὸ δὲ σταυρωθέν, ὁ Ἰεχωβά διετήρησε κάπου, ἵνα ἀποδείξῃ κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα». (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 29, 2). Ἐγένετο δὲ κοινωδὸς θείας φύσεως μετὰ τὴν ἀνάστασιν. (Δόγ. μηνὸς. σελ. 21α).

2 Ἀρνήσις προσωπικότητος Ἀγίου Πνεύματος.

Ἀρνοῦνται προσέτι τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, θεωροῦντες αὐτὸ ὡς ἀόριστον δύναμιν τινὴ τῆς θεότητος, «ἐπίδρασιν τοῦ Θεοῦ ἢ ἐπιρροήν». (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 4). ὡς ἐποιοῦν τοῦτο οἱ πνευματομάχοι, οὔτινες καταδικάσθησαν ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Οἰκουμένικῆς Συνόδου τὸ 381. Συνεπῶς ἀπορρίπτουσι τὸ δόγμα τῆς Ἀγίας Τριάδος, θεωροῦντες ὡς ἀνθρωπίνην ἐπιπόνησιν. (Ἡ καταλλαγὴ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κεφ. Β'. Η').

4. Μόνη ἡ πίστις σώζει. Ἡ σωτηρία δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἐπέρχεται κατὰ τούτους, οὐχὶ εἰς τὸν πιστεύοντα ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Κύριος—Κυρίαρχος, οὐδὲ ὅτι εἶνε διδάσκαλος ὑπερόχου διδασκαλίας, καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα του σώζονται, ἀλλὰ ἐν μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πιστεύουσι εἰς αὐτὸν καὶ παραδέχονται τὴν παρουσίαν αὐτοῦ καὶ ἐκτιμῶσι τὸ σῆμα αὐτοῦ (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 336) καὶ παραδέχονται τὸν Χριστόν ἐλευθερωτὴν Ἰωάν. λ, 21]. (Δόγ. μηνὸς. σελ. 21 γ').

Τούτους δὲ καλύπτει διὰ τοῦ χιτῶνος τῆς δικαιοσύνης (κατὰ τὰς γνώμας, περὶ δικαιοσύνης τῶν διαμαρτυρομένων) καὶ σκεπάσει τὰς παρούσας ἀτελείας, ἐὰν παραδίδωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. (Αὐτοθ. σελ. 2 ἀ.)

5 Πίστιν εἰς τὸν φρόνιμον οἰκονόμον. Ἐπίσης συνιστῶσιν ἕμοιαν πίστιν εἰς τὰ γεγραμμένα τοῦ Πιστοῦ καὶ φρονίμου οἰκονόμου (Δουκ. 12, 42). Ὅστις εἶναι ὁ Πάστωρ Κ. Ρῶσσελ. (Αὐτοθ. σελ. 2α.) Τσοῦτον ὑπερψοῦσιν τούτον, ὥστε τὸν θεωροῦσιν τὸ «ὄργανον δι' οὗ ὁ Κύριος μεταδίδει ἡμῖν διὰ μέσου αὐτοῦ τὴν καθαρὰν καὶ ἀνόθευτον τροφήν. τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν τὴν ἐν Τύμῳ τῶν Γραφικῶν μελετῶν ἐκτεθειμένην διδασκαλίαν». (Ρώδερφορδ. Ἡ Κιθάρὰ τοῦ Θεοῦ § 417). Δι' ἰσχυρίζονται μάλιστα ὅτι τὸ 1874 ὁ Κύριος παρουσιάσθη ἀοράτως καὶ ἐδίδασκε διὰ τοῦ Ρῶσσελ. (Δόγ. μηνὸς. σελ. 22 ἀ.)

Ὅπως δὲ ὅλοι οἱ διαμαρτυρομένοι τονίζουσι καὶ αὐτοὶ τὸ ζήτημα τῆς πίστεως, ὡς πρὸς τὴν ἠθικοποίησιν οὐδὲν ὀριστικῶν λέγουσι μόνον μεταχειρίζονται φράσεις ἀόριστους καλῶς ἠχοῦσας (Δόγ. μηνὸς. σελ. 23 β. γ.) πλὴν μηδὲν λεγούσας. Πάντες δὲ οἱ πιστοὶ φυλάττονται διὰ τῆς πίστεως. «Τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρούμενους διὰ τῆς πίστεως (Α. Πέτρ. 1, 5). Πητῶς

μάλιστα λέγουσιν, ὅτι οἱ ζῶντες ἐγκρατῶς, εὐεργετοῦντες ποικιλοτρόπως, καὶ πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν δὲν σώζονται, ἐὰν δὲν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν παρουσιαστῶν. (Δόγ. μνημ. σελ. 25β.)

6 Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἀληθῆς μόνον κατὰ τὸν Αὐτὸν καὶ Βοῦ αἰῶνα, κατόπιν δὲ ἐπλανήθη, ἐπαρρησιώθη. Ρώσσελ «Χαρυγὴ Χιλιετηρίδος» σελ. 426 καὶ 345). Πιστοί, οἵτινες θὰ συμμετάσχουσιν τῆς μετ' ἄλλοιων ἰδρυθησομένης βασιλείας, εἶναι οἱ ἀκολουθοῦντες τὰ διδάγματα τῶν παρουσιαστῶν καὶ οἱ διαδίδοντες αὐτά. Πᾶσι δὲ αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι τῶν Ὀρθοδόξων, Καθολικῶν καὶ Διακρυστομένων «ὀνομάζονται καθ' ὄνομα Ἐκκλησία», (Ρώσσελ «Χαρυγὴ Χιλιετηρίδος» σελ. 27). «Ἐκκλησιαστικισμός». (Δόγ. μνημ. σελ. 5-6). «Ἐννοτε δὲ ὀνομάζουσιν Ἀντίχριστον», (Ρώσσελ, αὐτόθ. σελ. 312, 317, 318. Πόρνην. (Δόγ. μνημ. σελ. 6-9) ἢ μυστικὴν Βαβυλῶνα (Αὐτόθ. σελ. 13-14) τῆς Ἐκκλησίας αἵτινες, «ἐνθ' ἐπιζητοῦσι νὰ ἐνωθῶσι μετ' ἄλλοιων θὰ ἐλιχθῶσιν ὡς ὁ οὐρανός· δίκην διδύμου, (Αὐτόθ. σελ. 6). (Ἐβραίων, 1, 12). Προσθέτουσιν ἔτι, ὅτι ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι εἶναι «τὸ μυστήριον τῆς ἀνομίας» (Β. Θεσσαλ. 2, 7) καὶ τὸ σύστημα τοῦτο θέλει ἐξολοθρευθεῖν ὁ Κύριος. Τὸν κληρὸν τὸν ἀποκαλοῦν «ἀποστάτην καὶ τρίτον συστατικὸν τῆς κτηνώδους καταστάσεως». (Ρώδερφορν «Ἡ Κιβ. τοῦ Θεοῦ. § 22. καὶ § 451). «Φθάνουσι μάλιστα νὰ εἰπωσιν» «ὅτι ἡ παροῦσα τοῦ κόσμου ὀργάνωσις ἀποτελεῖ αὐτοκρατορίαν τοῦ Σατανᾶ». (Προκήρυξις 10 Σεπτεμβρίου 1922 ἄρθρον 8ον).

7. Ὁ ἄνθρωπος αἰσθητικός. Ἡ τόλμη τῶν μάλιστα δόγησι εἰς τὴν παράλογον γνώμην νὰ εἰπωσιν ὡς οἱ ὄλισται, ὅτι δὲν ἔχει πνεῦμα καὶ ἄβλον ψυχῆν, ἀλλ' ὅτι ἔχει ἀπλῶς αἰσθητικὴν ὑπαρξίν. Διαφέρει δὲ τῶν ζῶων δυνάμει τοῦ λόγου καὶ τελειότερου ὀργανισμοῦ. «Ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κατάλλαξις περὶ ἸΒ'. Δι' ἀσχυροῦσιν δὲ ὅτι ἡ λέξις ψυχῆς σημαίνει «ὑπαρξίς» «ὀντότης» (Ρώδερφορν «Ἡ Κιβ. τοῦ Θεοῦ § 31» καὶ εἶναι κάτοχος δυνάμεων ἰδιοτήτων. (Αὐτόθ. § 55).

8. Βάπτισμα, θεία Εὐχαριστία. Τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἀνγκυλιον. («Δόγος Φωσφόρος» Μαρτίου σελ. 72α 73α.

Διδάσκουσι τοῦτο ἵνα ἐλευθέρως προσελθῶσιν ὀπαδοῦς. Καὶ ὁ μέλλων νὰ προσέλθῃ πρὸς αὐτοὺς ὀφείλει νὰ ἐρκισθῇ πρὸς τὸν Θεὸν μὲ ἐλιχρινῆ καρδίαν ὁ οὗτος δὲ ἐρκισθεὶς ὀμπνίξεται καὶ χρίεται κατ' εὐθεταν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, (Ρώδερφορν «Ἡ Κιβ. τοῦ Θεοῦ § 324) καὶ ὁ οὗτος προσελθὼν τυγχάνει τοῦ ἁγιασμοῦ, τοῦτέστι τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ τοῦ κόσμου, (Αὐτόθ. § 341) διδῶνμα προφανῶς ἅμωσι πρὸς τὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης διὰ τοὺς Ναζωραίους. Κηρύττουσι δὲ, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν δύνανται νὰ σωθῶσι, (Αὐτόθ. § 369) ἐὰν μετανοήσωσιν, ἂν καὶ ἔχομεν περὶ τοῦτου ἅπτον γεγονὸς τῆς Ἁγίας Γραφῆς τὸν ληστὴν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἡ δὲ θεία Εὐχαριστία εἶναι κατ' αὐτοὺς ἀναμνηστικὸν δεῖπνον, δυνάμενον νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ αἰουδήποτε, (Δόγ. Φωσφ. Μαρτ. 1923 σελ. 67α 746) καὶ ἐξ ἀζύμου ἄρτου.

Χιλιετῆς ἐπίγειος Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλὰ τὸ σπουδαιότερον ζήτημα περὶ τὸ ὅποιον ἀσχελοῦνται καὶ ποικιλοτρόπως μοχθοῦσι νὰ πείσωσι,

εἶναι ἡ χιλιετῆς ἐπίγειος βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἥτις εἶναι, καθὰ λέγουσιν ἐγγύς, ἢ ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1878 (Δόγος Φωσφόρος Μάρτιος 1923 σελ. 70 β.) καὶ ἡ ὅποια ὀριστικῶς θὰ θριαμβεύσῃ τὸ 1925 (Ρώδερφορν ἑκατομύρια ἡδὴ ζώντων σελ. 76 καὶ 77.) Ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος τοῦ 1914 ὅστις, ὡς λέγουσιν εἶχε προφητευθῆ πρὸ 40 ἐτῶν ὑπὸ τοῦ πάστορος Ρώσσελ, (Προκήρυξις 10 Σεπτεμβρίου 1922 πρώτη στήλη.) πλὴν ψευδῶς, διότι αὐτὸς προσέφητευσεν ὅτι θὰ ἐμφανισθῇ ὀρατῶς ὁ Χριστὸς καὶ διεφεύθη—ἐσθίμανε πλέον τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αἰῶνος, ὡς συνήθως ὀνομάζουσι τὸν ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι σήμερον χρόνον, καὶ ἐπανατέλλει πλέον ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ (ἐξ οὗ καὶ παρουσιασταὶ καλοῦνται). Αἱ ἰδέαι αὐτῶν δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν ὡς ἐξῆς.

Μετὰ τὸν πρὸ ἄλλοιων καταπαύσαντα πόλεμον, θὰ ἐπακολουθήσῃ ὀλίψις μεγάλη, (Δόγος Φωσφόρος Ἰανουαρι. 1922 σελ. 9.) ἀπελπιστικὴ, τελικὴ σύγκρουσις (Αὐτόθ. σελ. 10.) καὶ πάντες ἡμεῖς θὰ καταστραφῶμεν, ἐὰν δὲν τυχθῶμεν μετ' αὐτῶν. Πότε δὲ θὰ λήξῃ ἡ παροῦσα κατάστασις; Ὅταν ὁ ἀριθμὸς ὁ προσρισθεὶς τῶν ἐκλεκτῶν ἐκλεγῇ. «Ὅστις εἶναι 144 χιλιάδες κατὰ τὸ (Ἀποκαλ. 7, 4) (ἕπερ βεβαίως ἔχει ἄλλην σημασίαν), ἀπαντῶσι. Κατόπιν θὰ ἀρχίσῃ ἡ Χιλιετῆς ἐπίγειος βασιλεία, τῆς ὅποιος ἄρχοντες θὰ εἶναι οἱ ἄγιοι, καὶ οἱ παρουσιασταί, (Αὐτόθ. σελ. 13.) οἵτινες μόνον θὰ μεταλλαξῶσι, διότι θὰ λάθωσι σῶμα ἀθάνατον, θεῖον. (Δόγος Φωσφόρος Ἀπριλ. 1923 σελ. 89 β.) Τότε δὲ θὰ γίνῃ καὶ ἡ πρώτη ἀνάστασις, περὶ ἧς λέγει ἡ Ἀποκάλυψις (20, 2, 6) (Αὐτόθ. σελ. 24γ.) θὰ ἀναστηθῶσι δὲ δι' ἀναδημιουργίας καὶ ἅπαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος νεκροί, ὅπως ὁ Ἀδάμας καὶ ὁ Χριστὸς!! Δηλαδή οἱ ἀναστηθησόμενοι θὰ ἔχωσι πάσας τὰς σωματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας. Οἱ ἀναστηθησόμενοι αὐτοὶ θὰ εἶναι περὶ τὰ 21,700,000,000 εἰς τὴν ἐνστάσιν πῶς θὰ τραφῶσιν, δὲν διατάξουσι νὰ ἐξεύρωσιν τὸν τρόπον ὅτι θὰ καλλιεργηθῶσιν ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς καὶ θὰ γίνωσιν εὐφορώτατα. (Ρώδερφορν «Ἡ Κιβ. τοῦ Θεοῦ» § 598) Κατὰ τὴν Χιλιετῆ ταύτην βασιλείαν οἱ διάφοροι ἁμαρτωλοὶ θὰ καθοδηγῶνται ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ τῶν παρουσιαστῶν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Θεοῦ. Οἱ παρουσιασταὶ θὰ εἶναι βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς. (Δόγ. Φωσφ. σελ. 57 β. Φεβρουάριος 1923.) εἰς τὴν Χιλιετηρίδα. Τότε δὲ θὰ ἐπιστρέψωσι πολλοί, διότι θὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀλήθειαν. Ἡ τόλμη τῶν δὲ εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν διατάξουσι νὰ εἰπωσιν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων, ὁ φορεὺς τῶν κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ μεταχειριζόμενος ἀντι λαμπάδων κατὰ τὴν ὄραν τοῦ δειπνοῦ του, καί ὀμνα σώματα Χριστιανῶν ἀγγελλίμμενα διὰ πίστεως, «ἐὰν ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ θέλει ἔχει τὴν εὐλογίαν τῶν μέσων τῆς ἀποκαταστάσεως». (Σπουδαστῆς τῶν Γραφῶν σελ. 4 β.)

Ἡ Χιλιετηρὶς αὕτη ἔσται χρόνος πίστεως καὶ ὑπακοῆς εἰς τὸν Χριστὸν. Ὁ Κύριος τότε θὰ διδάσκῃ ἀδιακόπως αὐτοὺς. Κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἐποχὴν οἱ μὴ ὄντες παρουσιασταὶ «θὰ ὑποδελθῶσιν εἰς δοκιμασίας καὶ θλίψεις, ἵνα σμιλευθῶσι καὶ στιλβωθῶσι.» (Δόγος Φωσφόρος Φεβρουαρι. 1923 σελ. 42α.) Πολίτευμα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην θὰ εἶναι τελεία δημοκρατία, θεοκρατία, (Αὐτόθ. Φεβρουάριος σελ. 55α.) ἐν ἧ ὅλοι

οὐ καλοὶ ἢ συγκυριζοῦσιν». Εἶναι μέγα εὐτύχημα διὰ πάντας τότε, νὰ ἐκλέξωσι τὸ συμφέρον ἢ τὴν καταδικὴν αὐτῶν, διότι δὲν ἔχουσιν εἰ ἄνθρωποι ἀεσομένην πρὸς ἁμαρτίαν, καθ' ὅσον ὁ Σατανᾶς ἔχει δευθῆ. Ἐν τῇ Χιλιετηρίδι ἡ γνώσις τῶν ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ ἔχει εἶναι πλήρης, καὶ ἡ πίστις ὀλιγοτέρα» (Αὐτόθ. Μάρτιος 1923 σελ. 77.) Τὰ ἔθνη δὲ τὰ ἡδὴ νεκρὰ ἐν τοῖς μνημείοις, ὁπότεν καὶ πάλιν ἀναχωροῦσιν εἰς τὴν ζωὴν, ἔχουσιν ἀνάγκην τροφῆς ἐνδομυκτίας καὶ στεγάζεως. Καὶ ἐὰν ἡμεῖς τοῖς χορηγήσωμεν, τότε ἔχουσιν τὴν τελικὴν ἀμοιβήν.» (Αὐτόθ. Φεβρουάριος 1923 σελ. 54 ἔ.) Ἡ σωτηρία ἢ ἡ καταδικὴ αὐτῶν, ἔχει ἐπὶ αὐτῶν, ἐὰν θέλωσι νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ ἢ ἄρα. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς Χιλιετηρίδος οἱ ἀποδεχθέντες τὸν Χριστὸν ἔχουσιν ὡς αἰώνιαν κατοικίαν τὴν γῆν», (Αὐτόθ. Φεβρουάριος σελ. 54.) ὥστε ἡ βασιλεία αὕτη δὲν εἶναι πνευματικὴ, ἀλλ' ὀλική, ὅπως ἐδοξάζον καὶ εἰ ἀρχαῖοι Χιλιασταὶ («Ἐρμηνεία Κ. Διαθήκης Φαρμακίδου Τόμος Ζ' σελ. 401.)

2. Δεύτερος Θάνατος—ἐξόντωσις. «Ὅσοι δὲ, δὲν συμμορφώθησιν πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ Θεοῦ θέλουσιν ἀποκοπῆ διὰ δευτέρου θανάτου κατὰ τὸ τέλος τῆς Χιλιετηρίδος. Οὕτω παρεσάγουσιν ἕτερον διδάγμα κατὰ τὸ εἰκονικῶς σημειούμενον ὑπὸ τῆς Ἀποκαλύψεως (20, 6—14), τὸν δευτέρου θάνατον. Θεωροῦσι δὲ τὸν δευτέρου θάνατον, ὡς ἐντελὴ ἐξαγάνισιν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχωσι πλέον, προσάγοντες ἐκὰς κόρον τὸ χωρῖον (Ρωμ. 6, 23) «Τὰ ὀφώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος» καὶ ἄλλα (ἔβρα. 22—3) δι' ἀσχυρίζονται δὲ τοῦτο, διότι ἡ αἰώνιος τιμωρία εἶναι υπερβολικωτάτη δι' ὀλίγας ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς (Λόγος Φωτισμός Ἰανουάριος 1923, σελ. 39 β.)

Ἡ ψυχὴ θνητὴ. Ἡ ἴδεα περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς δὲν εἶναι ἀληθής, δοξάζουσι, εἶναι «τατανική εἰσήγησις» (Ρώδεργερδ «Ἡ Κίθ. τοῦ Θεοῦ» § 60.) κατὰ τὸ (Γενεσ. 3, 16—19) Ἐλήθη δὲ ἐκ τῶν ἀρχαίων Ἐλλήνων, ὑπὸ τῶν «κατ' ὄνομα χριστιανῶν». Μάλιστα τὸ προφανές χωρῖον τὸ ἀνεκέρωτον εἰς τὴν ἀφθαρσίαν τοῦ σώματος ἀποδίδουσι ἀνελικρινῶς εἰς τὴν ψυχὴν «Τότε δεῖ τὸ ἄνθρωπον τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν (Α. Κορ. 15, 53). Δι' ἀσχυρίζονται μάλιστα ὅτι ὁ ἄνθρωπος μὲν ἀποθάνῃ ἢ ἐκλείψῃ παντελῶς. Δι' ἀγωνίζονται παντοιοτρόπως ὅπως ἀποδείξωσιν, ὅτι ὁ ἄδης σημαίνει ἐξαφανισμόν, τὸν τάπον. Ἐπειδὴ δὲ δὲν δύναται νὰ δικαιολογήτωσι τὰ ἀδικιολόγητα, περιπίπτουσι συχνὰ εἰς ἀντιφάσεις, διότι λέγουσιν ὅτι «εἰ ἄνθρωπος ἐν τῷ ἄδῃ εὐρίσκονται ἐν ἀσυναισθήτῳ αἰχμαλωσία» (Λόγος Φωτισμός Φεβρ. 1923 σελ. 55α.)

4. Αἰώνιος κόλασις δὲν ὑπάρχει. Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέως πρὸς τὸ τελευταῖον αὐτῶν παραδοξολόγημα, ἤξισαν ὅτι αἰώνιος κόλασις δὲν ὑπάρχει. Δὲν διατάζουσι πρὸς τοῦτους νὰ εἰπωσιν, ὅτι τοιαύτη διδασκαλία οὐδαμῶς τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑπάρχει καὶ προσθέτουσι μάλιστα ὅτι οὐδὲ νύεῖς αὐτῆς (Αὐτόθ. σελ. 39 β.) Πλάττουσι δὲ, ὅτι τὸ δόγμα περὶ αἰώνιου κολάσεως ἐφευρέθη ὑπὸ τῆς Παπώσῆς κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἐνεκα ἱεροεξεταστικῶν λόγων καὶ ἵνα πέσῃ τοῦ Ἑθνικοῦ. Καὶ τὸ δόγμα «τῶν αἰώνιων βασάνων εἶναι λιβέλλος κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἐργάτης δὲ αὐτοῦ ὁ Σα-

τανᾶς» (Ρώδεργερδ «Ἡ Κίθ. τοῦ Θεοῦ» § 79.) Τὰ δὲ φανερὰ χωρία (Ματθ. 25, 46, 14, 42 Μαρκ. 9, 43 Λουκᾶ 3, 17) τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὰ ὅποια ἀναφέρουσι ἐπιτόως «αἰώνιος κόλασις» διαστρεβλοῦσι προφανῶς. Κόλασιν, λέγουσι, σημαίνει ἀποκοπήν, ἐξαγάνισιν. Καὶ μάλιστα προσθέτουσιν: «ἦτο ποτὲ δυνατόν νὰ ἀγεσθῆ ἢ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὑπάρχει αἰώνια βασάνος; (Μνημ. λόγος Φεβρουάριος 1923 σελ. 39α.) οὐδέποτε ἀπαντῶσιν.

5. Ἀφόρητος ἀλληγορία. Αἱ ἀθάνατοι ἀλληγορία εἶναι συχνόταται, ὅταν θέλωσι νὰ ὀχυρώσωσι τὰ διδάγματα αὐτῶν. Οὕτω λέγουσιν ὅτι ἡ δεκάχορδος κιθάρα κανερώσει τὰς θεμελιώδεις διδασκαλίας τοῦ Θεοῦ, ἢ δὲ δεκάχορδος σημαίνει ὅτι ἐλλείπειται τοῦ σπουδαίου χαρακτήρος τοῦ θεοῦ σχεδίου. (Ρώδεργερδ «Ἡ Κίθ. τοῦ Θεοῦ» § 4.) «Ὁ Ἐλιέξερ, ὁ δούλος τοῦ Ἀβραάμ, εἶναι τύπος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατ' αὐτοῦς, (Αὐτόθ. § 456.) Ἐπίσης τὰ ζιζάνια, ἀγριόχορτα, ἀκάνθαι, τριβόλοι, αἱ ἀσθενεῖαι αἱ καταστρέφονται τὰ σπαρτά, ἢ καταστραφῶσι συμπτώτως πρὸς τὸ τοῦ Παύλου «δεῖ γὰρ αὐτὸν δεκατελεῖν ἄχρις οὗ ἂν θῆ πάντας τοὺς ἐχθρούς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ» (Α. Κορ. 15, 25—26), Αὐτόθ. § 595) ἕπαρ ἄλλο ἐνεοῖ.

Ὁ ἀτύριμος τηλέγραφος δι' ἀσχυρίζονται, τὰ ἀερόπλανα, εἰ σιδηρόδρομοι, προσέλεθον ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, (Αὐτόθ. § 595,) ὡσὲν ἡ Ἁγία Γραφή νὰ εἶναι πανεπιστήμιον γνώσεων.

Οἱ μάγοι δὲ εἴτινες ἤλθον νὰ προσκυνήσωσι τὸν Χριστὸν ἦσαν μέλη συνομισίας κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, ἀπεσταλμένοι τοῦ Σατανᾶ. (Αὐτόθ. § 140—156)

6. Ὅποια ἡ ὑποδοχὴ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν. Ὁμολογοῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ εἰ ἴδιοι, ὅτι ἡ διδασκαλία αὐτῶν προκαλεῖ τὴν χλεύην τῶν ἀνθρώπων καὶ θεωρεῖται γελοία εἰς τὸν κόσμον. (Ρώσελ ἡ Χαραυγὴ τῆς Χιλιετηρίδος σελ. 30 καὶ 278.) «Ἐνεκα τῆς φαντατικότητος αὐτῶν, ὡς ἀναφέρουσι, εἰ διδάσκαλοι τῶν καταδικώμενων πολλαχοῦ καὶ φυλλοκίζονται παλαιάκις. (Ρώδεργερδ. «Ἡ Κίθ. τοῦ Θεοῦ» § 435—437.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ὅστε αἱ θεωρίαι τῶν χιλιαστῶν συντελοῦν ἀπ' ἐνός μὲν ἵνα γελοιοποιῆται εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀπίστων ἢ ὀρθοῦς τοῦ Χριστοῦ μας ἀπ' ἑτέρου δὲ ἵνα μακαρινηται ὁ ἕως τῶν πιστῶν καὶ ἀναπτύσσεται ὁ σκεπτικισμὸς καὶ ἡ ἀμφιβολία. Ἰδοὺ εἰ πρακτικοὶ καρποὶ τῶν χιλιαστῶν! Θεωρητικῶς τὸ σύστημα τῶν Χιλιαστῶν διαπνέει ἀκρατος ὀρθολογισμὸς, ἀχαλίνωτος ἀλληγορία, καὶ ζωώδης ὀλισμὸς. Πλειστάκις περιπίπτουσι εἰς ἀντιφάσεις καὶ μωρολογίας. Δὲν ἀκλουθεῖν ἐν σύστημα ἀλλὰ τὰ πάντα συμφύρου ἀσκόπως καὶ ἀτάκτως ἀποτελοῦντες ἐν ἄλλοις φιλοσοφικῶν συστημάτων ὀνόματι Χριστοῦ. Οὕτω οὕτως ἐχόντων αὐτὸν ὄχι πῶς πρέπει νὰ γερῶμεθα ἀπέναντι τοῖς αὐτῶν εἰλικρινῶς μᾶς κατασπάζονται μὲ τὸ εἶλημα τοῦ Ἰουδαίου Μὴ λησμονοῦμεν ὅμως ὅτι μετὰ ἐξαιρετικῆς τῆς Γραφῆς διαστρεβόντες τὸ νόημα τῶν ὅποια ἐχουσι ἀποστήθει καὶ εἶναι ἐπιτήδειοι νὰ μᾶς ἐξαπατήσωσι καὶ περιπλέξωσι. Ὅθεν κατὰ τὴν Γραφήν ἄνθρωπον αἰρετικὸν μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νοῦς εἶναι παριτεῖο.